

Kitap tutkunu bir baba ve oğulları binlerce kitabın oluşturduğu bir dünyayı paylaşıyor. Akşit Kültür Evi 70 bin çok dilde kitap, binlerce dergi ve Viyana kekleri ile İzmir'e bir adım uzakta Ürkmez'de yazarları, araştırmacıları, kitap tutkunlarını bekliyor...

İzmir'in kıyısında

Bir kitap kurdu baba düşünün ve bu babanın oğullarının da kitapların dünyasına girdiğini... Sonunda ne olur? Kitaplara endeksli bir yaşam biçimini yaşamlarının eksenini yapan bir aile! Akşit Ailesi kitap sevgisini ortak bir paydada toplayınca, ortaya bir kültür merkezi çıkmış, Akşit Kültür Evi... Hem de bir küçük kasabada... İzmir'e 70 km uzakta, Ürkmez Beldesi'nde.

70 bin çok dilli kitabın bir araya geldiği göz kamaştırıcı bir kütüphane olduğunu duyduğumda şaşırmadım desem yalan olur. Üstelik 40 bin Almanca kitap ile Türkiye'deki en büyük Almanca kitaba sahip kütüphane olduğu iddiası yolunu oralara düşürmeme yetti.

Baba Tefik Akşit, Ankara Gazi Eğitim Fakültesi İngilizce-Almanca Bölümü'nü bitirdikten sonra yolunu gurbete düşürmüştü. Tefik bey, burada bir yandan çalışırken bir yandan da eğitime devam ederek Freiburg Üniversitesi'nden Ekonomi diploması almış. 1960'ların başında Türkiye'ye geri dönerek, Koç Grubu'nda çalışmaya başlamış. 5 yıllık bu süre sonunda aile, çocuklarının eğitimini yurt dışın-

da yapmaları kararıyla Avusturya yollarına düşmüştü. Avusturya'yı tercih etmesini şöyle anlatıyor baba Akşit: "Kentlerin kültür düzeyi açısından en üst noktada o yıllarda Viyana bulunuyordu. Çocukların eğitimini orada yapmaları düşüncesi ile Viyana'ya yerleştik. Orada öğretmenlik yapmaya başladım."

Çocukluktan gelen tutku

Tefik Akşit'in çocukluğundan gelen kitap tutkusu, öğretmen okullarında vazgeçilmez hal alıyor. Viyana'da da bütün aile fertlerini sarmalıyor. Burada söze giren büyük oğlu Mustafa Akşit: "Evimiz orada da kent dışında idi. Arkadaşlarımız bize geliyordu. Kitaplığımızı görünce şaşkınlık içinde kalıyorlardı. 'Şu kitabı alabilir miyiz?..' filan deyip kitap alıyorlardı. Neredeyse bir kütüphane kadar kitap vardı evde. Biz oranın Kütüphaneler Birliği'ne başvurduk. Bir halka açık kütüphane yapmak istiyoruz diye. Başvurumuzu değerlendirdi, bizim o küçük kitaplığımızı halka açık kütüphane haline dönüştürdü."

Mustafa Akşit de boş zamanlarını kütüphanelerde geçirirken, karşısına çıkan fırsatları

değerlendiriyordu. "Okuldan çıkıp kütüphaneye giderdim. Bir gün bir kütüphane otuz kadar kitabı bana verdi. Kütüphaneler zaman zaman bazı kitapları eiden çıkıyorlar. Çoğunlukla satışa sunuyorlar. Üniversite eğitimi yıllarında artık kitapçıda çalıştım. Bu da kitaplarda daha yakınlaşmamı sağladı. Ve sürekli kitap toplamaya başladık. Bazı kütüphanelerin kitaplarını da aldık. Ve bir kişisel kütüphane haline gelmeye başladı."

Bugün Ürkmez'deki kültür merkezinin temel Viyana'nın yeşillikleri arasında atılıyor o günlerde. Tefik Bey, çocukların eğitimlerini tamamlamalarının ardından ailenin Türkiye'ye dönme isteğinin arttığını söylüyor. Akşit o günleri şöyle anlatıyor: "Sonra ailece düşündük, burada bu tür bir kütüphane ile kafamızı kültürel ortamı yaratmamız zor olacaktı. Türkiye'de daha faydalı bir oluşum yaratabiliriz diyerek Türkiye'ye gelmeye karar verdik. Viyana'da çok sayıda kütüphane bulunuyor. Türkiye'nin Avusturya'dan daha çok ihtiyacı var bu kitaplara dedik ve dönmeye karar verdik. Dört senedir bakanlıklarda boğuştuk. Bu kitapları nasıl getireceğiz diye uğraş verdik. Sonunda başardık."

Merkezin yönetimini üstlenen evin büyük oğlu Mustafa Akşit, Almanya ve Avusturya'da geçen uzun yıllar içinde kitaplara çok hasır neşir olduklarını belirterek bu merkezi açmalarının altında yatan ana nedeni anlatıyor: "Türk edebiyatından ne doğru dürüst çeviri var, ne de kitap var. Ne de yazar tanıyor. Avrupa'da... Bir Avrupalı, bir iyi Türk yazarından fazlasını sayamaz. Son olarak Nobel almış, bu kadar zengin edebiyatı olan bir ülkeden birkaç yazarı dışında yazar tanınmaması bizi üzüyordu. Burada bu konuda ne yapabiliriz diye düşünmeye başladık. Hedeflerimizden biri Avrupa'ya Türk edebiyatını, Türk yazarlarını tanıtabilmek. Buranın bir

merkezi bu noktalara tağdik. Ama projeleri geliştirmek ve büyütmek için desteğe gereksinim var ve biz buna açığız. Tabii kendimizin belirlediği bir ilkelere var, etik anlayışımız var, buna uygun her türlü desteği kabul edebiliriz.* Akşit Kültür Evi yeni kurulmasına rağmen dünyanın değişik yörelerinden insanları bir araya getirmeye başlamış. Farklı dillerdeki insanların buluşma noktası olmayı amaçlayan bu kültür ocağının gelecekteki hedefini konuşmalarımıza sessizce dinleyen Hakan Akşit şöyle özetliyor: "Amacımız yurtiçinden ve dışından, kültürü seven ve üreticilere yaradıcı ve verimli olabilecekleri bir çalışma ortamı sunarak düşün ve yazın dünyamıza katkıda bulunmak ve aynı zamanda kültürlerarası bir buluşma ortamının oluşmasını sağlamaktır.

bir "Babil Kulesi"...

kültürlerin buluşma, tanışma noktası olmasını amaçladık. Kütüphane olayı yapmak istediklerimiz içinde sadece bir tanesi, 70 binden fazla çok dilli kitap ile bu önemli bir kütüphaneye diye düşünüyoruz. Bunun yanında biz burada seminer odaları yaptık, çalışma odaları yaptık. Bireysel araştırmacılara çalışma yapabilecekleri mekan hazırladık. İnsanlar buraya gelip kendi çalışmalarını rahat, huzurlu ve sakin bir ortamda yapabilirler, gruplar halinde çalışabilirler, bizim planladığımız seminerlere, workshoplara katılabilirler. Farklı projeler de geliştirmekteyiz. Halen bir çeviri projemiz gündemde. Gençleri destekleyecek projeleri planlıyoruz. Buranın alt yapısını kullanarak proje geliştirebilirler."

"Niye İzmir'i tercih ettik?"

Türkiye'ye gelince, İstanbul'daki özellikle edebiyat dünyasındaki tanıdıklarla İstanbul'a yerleşip, bu merkezi orca kurmalarını önermişler. Ama Tefvik bey, "İstanbulun karmaşa ve yoruculuğundan uzak olduğu düşüncesi ile İzmir'i tercih ettik. Ve buradayız..." diyor. İzmirilerin on dakika uzaklığı bile uzak diye düşündüklerini söyleyerek, Ürkmez'in kentten uzaklığının getireceği sorunlar hakkında neler düşündüklerini soruyorum. Tefvik Akşit, "Bir taraftan bir tesadüf burada olmamız. Uzun vadeli projelerimizi göz önüne alırsak, uzak olması doğru tercih yaptığımız etkilemez" diyerek yanıtıyor bu sorumu. "Sessiz, sakin, yeşilin içinde, denize yakın bir ortam, ayak altı olmasın, insanlar rahat bir ortamda, şehirden uzakta çalışabilirsin. Ulaşım olarak kolay olsun diye düşünmüştük. Havaalanına yirmi dakika uzaktayız. Bu nedenle başka kentlere de, dünyaya da çok yakınız. Ama kısa vadeli bakarsak, uzaklık etkisi olduğu söylenebilir. Uzun vadeli hedefe ulaşabilmek için gereken süre destekleyecek çalışmalara

ilgi açısından uzak diye düşünülebilir." Çevrenin ilgisi ne noktada diye sorduğumda Tefvik bey, "Özellikle öğrencilerden ve gençlerden gördüğümüz ilgi bizi şaşırttı" diyerek ekliyor. "Yaptığımız bir iki etkinlik sayesinde, ya da başka kanallardan bizi duyan gençler buraya ilgi gösterdi. Burada kitaplar üzerine tartışmalar yapıyorlar, kitap ödünç alıp okuyorlar. Bu beklenmedik bir ilgi oldu. Onlar yazarlarla bir araya gelecek projeler hazırlamamız konusunda isteklerde bulunuyorlar." Tefvik Akşit, dört oğlundan üçü ile birlikte bu merkezin kültür hayatımızın bir parçası olması için uğraşiyor. Onlara ailenin kadınları da destek oluyor. Avusturyalı gelin, nefis Viyana kekleri ile konuklara kafede keyifli anlar geçirmelerine katkı yaparken, ailenin diğer kadınları merkeze gelen konuklarla yakından ilgileniyorlar.

Tefvik Akşit, zor bir işe soyunduklarının bilincinde. "Her bir kitap, her bir damla bizim için çok önemli" diyor ve ekliyor: "Burada yapmaya çalıştığımız olay, kamu yararına olan bir olay. O nedenle kültüre destek olacak, sponsor olacak kurum ve kuruluşların desteğine ihtiyacımız var. Bütün gelişmiş ülkelerde kültürel projeler ciddi sponsor desteği görüyor. Bizde de bu desteğin olabileceğine inanıyoruz. Şu ana kadar ailemizin bir kısmı ile bu

Düşün ve yazın evimizde her dil ve kültürden yazar, çevirmen, araştırmacı, sanatçı ve akademisyenlerin bir araya gelip, fikir alışverişinde bulunmalarını ve bilgilerini gençlere aktarmalarını hedefliyoruz."

Bu hedef doğrultusunda da az zamanda ciddi adımlar atılmış. Gelecek günlerde PEN (Dünya Yazarlar Sendikası) üyelerini ağırlamaya hazırlanıyorlar. Dünyanın yazarlarını Türk yazarları ile ortak bir mekanda buluşturup kaynaştırmayı, çalışmalarını burada yapmalarını hedefliyorlar. Bu tutkulu insanları bunu gerçekleştireceklerine inanlarını gözlerinden okumak mümkün.

Sıcak bir Ege gününde denizden esen rüzgarların serinliğinde konuk olduğum Akşit Kültür Evi'nden ayrılmadan geride değişik ülkelerden gelmiş farklı dillerde insanların bir çatı altında mutlu gülmüşmelerini bırakıyorum.

Almanya'dan Hırvatına, İtalyan'ından İngilizine farklı kültürden insanların bir arada neşe ve dostluk içinde, bu günlerde en çok özlediğimiz hoşgörü ortamının yaratılmasına katkı sağladığını görünce geleceğin yeni Babil Kulesi'ni geride bıraktığımız düşünerek İzmir'e dönüyorum. Bu İzmir'in kıyısındaki ilginç kültür merkezine bir adım atın, sizler de farklı bir dünya ile buluşun. O kadar uzun yol yaptığınızda asla pişman olmayacaksınız...

